

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Petri Thyraei, E Societate Jesu Doctoris Theologi, Et In
Academia Herbipolensi Olim Professoris, Tractatvs De
Apparitionibvs Sacramentalibvs**

Thyraeus, Petrus

Dilingae, 1640

Pars V. De vsu specierum Sacramentalium peregrinarum sub quibus
Christus creditur apparuisse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64272](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64272)

P A R S V.

De vsu specierum Sacramentalium peregrinarum, sub quibus Christus creditur apparuisse.

Duplicem harum specierum usum distinguere possumus. Vnus ad sumptionem pertinet: alter in cultu & honore iis deferendo consistit. Ibi quaeritur, utrum haec species, in quas Sacramentum conuertitur, sumi possint, vel debeant; hic utrum cultus iis aliquis, siue veneratio tribuenda sit. Vtrumq; breuissimè ultimà hanc tractatus parte expediendum est.

C A P V T I.

Quid sentiendum de sumptione specierum peregrinarum, in Sacramento Eucharistiae?

<i>Si post peregrinas depositas, redeant Sacramentales, ille sumenda sunt.</i>	<i>cessitas incumbit easdem sumendi;</i>
<i>Quid enim Sumptionem hinc prohibet?</i>	<i>Nec quidem Sacerdoti celebranti; Eidem nec incumbit nouam consecrationem instituere, ut perfectum absoluat Sacrificium.</i>
<i>Quid quod lex sumptionem urgeat?</i>	
<i>Si peregrina perseverant, nulla ne-</i>	<i>vel.</i>

I. **S**acramentum Eucharistiae à Christo Domino institutum esse, vt sumatur, nemo Christianorum ignorare potest. Nam & nomina cibi atque potus, quae

sumuntur obtinet & vt sumatur, Christi mandato vrgentur fideles. Nisi inquit Dominus Ioan. 6. manducaueritis carnem filij hominis, & sanguinem eius biberitis, non habebitis vitam in vobis. Hinc idem Dominus Sacramentum primò instituens dixit: Accipite, & manducate, hoc est corpus meum; & rursus porrigens calicem: Bibite ex eo omnes, Matth. 26.

2. Hæc cum ita sint, non sine causâ quæritur, vtrum etiam si species Sacramentales Christus in Sacramento deponat, & peregrinas quasi assumat, sumi vel debeat, vel possit. Horror forsitan suadebit sumptionem intermittendam; necessitas verò diuini præcepti, nō negligendam.

3. Duplici distinctione præmissâ res definienda est. Altera ex parte specierum Sacramentalium sumitur; altera ex parte obligationis sumendi. Nam ibi vel species Sacramentales post peregrinas, sub quibus Christus apparuit, sunt restitutæ; vel eadem perseuerant. Hic verò, vel quid fieri necesse sit; vel quid possit fieri, disputatio est.

4. Ergo, si species sacramentales Sacramento sunt restitutæ, reuerenter illæ, religiosèque sunt sumendæ. Quid enim hic sumptionem potest prohibere? An horror peregrinarum specierum? at illæ iam sunt depositæ. An periculum quod timetur, vomitus? at illud hic non maius, quàm si nullâ obseruata fuisset transmutatio? An lex forte, vel mandatum sumptionem vetans? at quæ vetet, nulla inuenitur.

5. Quid? quod Sacerdoti (si hæc transmutatio specierum tempore sacrificij accidat) necessitas incumbat,

vt

vt species Sacramentales sumat. Probabile enim est, non minus ad perfectionem sacrificij necessariam esse, summptionem vtriusque speciei, quàm vtriusque consecrationem. Quo fit etiam, vt quando alteram speciem deficere contingit (contingit verò multis modis) illius noua consecratio sit necessaria, ne mancum sit, mutilumque sacrificium.

6. Verùm si peregrinæ formæ permaneant, tanta necessitas species illas sumendi, non est, nec ipsis quidem Sacerdotibus imposita; nec si horror etiam summptionem non impediret; nec etiam, si nulla propter vomitum irreuerentia timeretur. Sed nec vlla lex est, quæ summptionem mandat.

7. Addo, quod non sine ratione dubitent quidam, vtrum possit sub peregrinis speciebus sacramentum sumi. Certe inueniuntur inter scholasticos D. D. non pauci, nec leuis eruditionis, qui conseruandas, non consumendas illas species arbitrentur. Et hi partim pro suâ sententiâ, credunt esse horrorem sumentium; partim irreuerentiam, quæ per vomitum potest accidere; partim etiam, quod hic sub formâ humani cibi (sub quâ Christus sumendum reliquit) Sacramentum non accipiatur.

8. Nos ad has leges neminem adstringimus, nec tantam illis necessitatem imponimus, quid enim, si nullus sit horror, nullum irreuerentiæ periculum? Sed tamen quia consuetudo recepta est, vt species conseruentur, potiùs conseruandas, quàm absumentas existimamus.

9. Consuetudini forsitan, graues rationes causam dederunt. Neque enim dubium est, harum specierum,

præsentiâ, in fide Christi fideles confirmari; maioribus stimulus ad dignè Sacramenta tractanda instigari; pluribus diuinæ beneficentiæ argumentis, ad gratiarum actionem prouocari.

10. Cæterum hîc nunc quæstio oritur, quid sacrificanti sacerdoti sit agendum, si mutatio Sacramentalium specierum in peregrinas, tempore sacrificij accidat, an nouam auspicabitur consecrationem? Ità sentiunt quidam; siue in utrâque specie transmutatio sit facta, siue in alterâ tantum; propterea, quod perfectum sacrificium, vt dicunt postulet, vt non solum Deo offeratur, verum, etiam à sacrificante absumatur. Vt quidem hoc fiat, probamus; verum utrùm omnino necessariû, non intelligim⁹.

11. Fortè neque si in utrâque specie, transmutatio est factâ, nouâ vtriusque speciei consecratione est opus; neque opus alterius speciei consecratione, si facta est mutatio tantum in alterâ. Quia ibi non supplebitur sacrificij defectus; sed noua consecratione nouum repetetur sacrificium. Hic non necesse est supplere alteram sacrificij partem, quod iam antea sacrificium fuerit perfectum, vtriusque speciei consecratione. Vt porro totum (id est sub utrâque parte) à sacrificante sumatur, quæ ratio cogat hîc, vbi miraculo quasi, prohiberi Sacerdos videtur, non intelligo.

C A P V T II.

An Christo sub speciebus Sacramentalibus, et Sacramento Christum continenti, diuinus cultus tribui possit, ac debeat?

Chri-

Christus sub Sacramentalibus speciebus est adorandus;

adoratio.

Quia etiam tum verus est Deus;

Adorandum etiam est, ipsum Sacramentum Eucharistia, quod

Magnis argumentis urgemur ad hanc adorationem;

Christum continet;

Sunt qui hanc adorationem velint præceptam.

Patet exemplo purpura Regia,

Sententiâ Patrum,

Definitione Conciliorum.

Recepta, & probata fuit olim hæc

1. **D**E tribus in his Apparitionibus Christi Sacramentalibus, sub speciebus peregrinis, quæstio esse potest; quando in controuersiam vocatur, an & quis ijs, cultus, reuerentiâque debeatur. De speciebus quæ verè Christi corpus, sanguinèque continent; quales illas esse diximus, sub quibus verè vini panisque substantia potest existere. Deinde de speciebus, in quibus tanta facta est alteratio, vt panis vini que substantia sub ijs nequeat conseruari. Denique de speciebus quibusdam, quæ & omnino à Sacramentalibus sunt distinctæ, & Christum sub imagine vel pueri Crucifixi &c. referunt. De his tribus inquam quæstio est; quia horum trium semper aliquod in his Apparitionibus inuenitur. Sed ad primum respondebitur præfenti capite.

2. De hoc verò duo à nobis afferuntur. Primum est Christum sub speciebus eiusmodi Sacramentalibus adorandum esse; alterum, totum quod in oculos incurrit, nimirum species corpus Dominicum continentes esse adorandum. [Quorum vtrumque speciebus eiusmodi peregrinis, quæ cum substantiâ panis & vini, adeoque etiam corpore & sanguine Christi consistunt, cum speciebus

bus

bus consuetis siue ordinarijs Sacramenti est commune, iisdemque argumentis probatur, quia non minus sub illis, quam istis est Christus.] Prius autem, quod asserimus, illis opponimus, qui corpus Christi in Sacramento contineri negant; aut si hoc concedant, negant adorandum; quia non eo fine, ut adoretur, in Sacramento sit relictum, sed solum ut sumatur. Posterius illis aduersatur, qui quia timent, ne diuinum honorem ad creaturas transferant, volunt Christum, sed non Sacramentum esse adorandum.

3. Verum facillime prius demonstratur. Quid enim? an non iuste Dominum Deum adoraueris? aut Dominus Deus non est, qui sub Sacramento est, Christus IESVS? Alium Iesum sub Sacramento ignoramus, quam quem in simbolo confitemur; Dominum nostrum, conceptum de Spiritu sancto, natum ex Maria Virgine: Quod vero adorandus sit, ita cordibus hominum impressa est lex, ut expungi nulla ratione possit. Ut interim taceam adorationem Dei preceptam, & Matth. 4. Dominum Deum tuum adorabis. & Apocal. 14. Adorate eum, qui fecit coelum & terram. & Psal. 69. Adorate eum omnes Angeli eius.

4. Hinc mirum non est, quod diuinum honorem, Christo olim inter homines versanti, quidam tribuerint, nulla etiam habita ratione, ubi adorarent. Adorarunt in stabulo Reges Matth. 2. existentem in via leprosus, Matth. 9. & mulier Chananæa Matth. 15. in templo cæcus natus, Ioan. 9. in utero matris Baptista Ioannes Luc. 1.

5. Porro, qui per se adorandus est Dominus, ille in Sacramento maioribus argumentis homines ad adorationem urget; argumentis scilicet, summæ humanitatis & bene-

bencvolentia. Quid enim hæc possint & debeant, docent duo insignes adoratores Christi, Centurio atque Thomas. quorum hic post exhibita vulnera in illam vocem prorupit, Dominus meus, & Deus meus; ille propensum in se Domini studium sentiens, Domine dicebat, non sum dignus, ut intres sub tectum meum. Quocirca cum in Eucharistia Sacramento, maioribus argumentis suum erga homines studium Dominus demonstret, non adorandus solum, sed pluribus nominibus, iustioribusque ex causis adorandus est.

6. Nec est, quod quis hic præceptum urgeat adorationem imperantis, quasi nihil facere liceat, quod præceptum non sit. Plurima & honestissima sunt, & Deo gratissima, ad quæ nullâ necessitate præcepti, sed solâ honestatis ratione urgentur mortales. Quid si ex horum genere sit, Christi in Sacramento Eucharistia adoratio?

7. Et ut à materiâ nostrâ non discedamus, quo præcepto urgebantur, tres Magi, quando recens natum adorârunt Dominum in Bethlehem? quoniam cæcus natus, quando viuum adoravit in templo? quo Centurio, quando pendentem in Cruce? Quod si naturæ legem proferas, eandem ego producam pro adorando Christo in Eucharistia; quoniam alius in Eucharistia, non adoratur, quàm quem adorârunt Magi, Cæcus, Centurio.

8. Addo, quod quidam adorationem Christi in Eucharistia, præceptam velint; & quidem Psal. 98. vbi dicitur: adorete scabellum pedum eius. Pedum enim Christi scabellum est terra, secundum illud Isaia 66. Cælum, mihi sedes, terra autem scabellum pedum meorum. Quæ

adorari dicitur, quando sub specie panis, quem terra produxit, Christus adoratur. Certè ità hunc locum exponit B. Augustinus, in eundem Psalmum. Verba eius sunt sequentia.

9. Videte fratres, quid nos iubeat adorare. Alio loco Scriptura dicit: Cælum mihi sedes est, terra autem scabellum pedum meorum. Ergo terram nos iubet adorare, quia dixit alio loco, quid sit scabellum pedum Dei. Et quomodo adorabimus terram, cum dicat apertè Scriptura: Dominum Deum tuum adorabis; hic dicit: adorete scabellum pedum eius? Exponens autem mihi, quid sit scabellum pedum eius, dicit: Terra autem scabellum pedum meorum. Anceps factus sum, timeo adorare terram, ne damnet me, qui fecit cælum & terram. Rursus timeo non adorare scabellum pedum Domini mei, quia Psalmus mihi dicit: Adorate scabellum pedum eius. Quæro, quid sit scabellum pedum eius? & dicit Scriptura: terra scabellum pedum meorum. Fluquans conuerto me ad Christum, quia ipsum quæro hic. Et inuenio, quomodo sine impietate adoretur terra, sine impietate adoretur scabellum pedum eius. Suscepit enim de terrâ terram, quia caro de terrâ est, & de carne Mariæ carnem accepit. Et quia ipse in carne ambulauit, & ipsam carnem nobis manducandam ad salutem dedit; nemo autem illam carnem manducat, nisi prius adorauerit; inuentum est, quemadmodum adoretur tale scabellum Domini; & non solùm non peccemus adorando, sed peccemus non adorando. Hactenus B. Augustinus.

10. Hanc adorationem Christi in Eucharistiâ, Patres
&

& maiores nostri non ignorârunt. Nam eorum quidam, Christum adorârunt; quidam adorandum docuerunt; quidam rectè adoratum tradiderunt.

11. Adorârunt B. Thomas, cuius egregius extat Rhythmus: Adoro te deuotè, latens deitas, Quæ sub his figuris verè latitas. Adorârunt, quicumque Sacramentum perceperunt. Neque enim huic cibum quisquam sumit, nisi prius adoratum, teste B. Augustino. Adorârunt, qui vñ sunt Liturgijs Basilij, Iacobi, Chrysofomi, quæ omnes adorationem continent.

12. Adorandum docuerunt Cyrillus Cateches. 5. Mystag. sic scribens, accede adorationis in modum, & venerationis. B. Chrysof. exemplo Magorum, qui adorârunt in stabulo; homil. 24. in 1. ad Corinth. Origines denique, qui homiliâ, 5. in diuers. Euang. locos, à communicantibus corpori & sanguini Domini, vult dicendum esse illud Centurionis: Domine non sum dignus, &c.

13. Docuerunt bene adorari Damasc. l. 4. fidei Orthod. cap. 14. dicens: Veneramur ipsum, tum corporis; tum animæ puritate. Augustinus quoque.

Nos inquit, in specie panis & vini, quam videmus, res inuisibiles, id est, carnem & sanguinem honoramus. Et B. Greg. orat. de obitu sororis docet sororem post adorationem Eucharistiæ, & orationem ad Christum in Eucharistiâ factam, pristinæ sanitati restitutam esse.

14. Et hi quidem, ab hominibus tradiderunt adoratum; adorari etiam ab Angelis docuerunt B. Gregorius, atque Chrysofomus. Quis inquit, B. Greg. l. 4. Dialog. c. 58. fidelium habere dubium possit, in ipsâ immolationis

horâ , ad Sacerdotis vocem cælum aperiri , in illo IESV Christi mysterio Angelorum choros adesse? Idem docet Chrysoft. duobus exemplis , l. 6. de Sacerd.

15. Hinc suspicor , ritus apud Catholicos inualuit , vt sub tremendis Missæ sacrificijs hostia eleuetur ; scilicet , vt præfens populus , quem in Sacramento agnoscit Christum præsentem , eundem quo par est , religionis cultu reuerentiâque prosequatur. Habeat hic ritus alias quoque causas , atque rationes ; hanc haud obscure insinuat Basiliius , lib. de Spiritu sancto , c. 27. cum sic loquitur : Inuocationis verba , cum ostenditur panis Eucharistiæ , & poculum benedictionis , quis sanctorum nobis in scripto reliquit ?

16. Quocirca optimè Can. 6. sess. 13. Definierunt Patres Concilij Tridentini. Si quis dixerit inquit , in sancto Eucharistiæ Sacramento , Christum , vnigenitum , Dei filium , non esse cultu latriæ etiam externo , adorandum ; atque ideò nec festiuâ peculiari celebritate venerandum ; neque in processibus , secundùm laudabilem & vniuersalem sanctæ Ecclesiæ ritum & consuetudinem , solenniter circumgestandum , vel non publicè vt adoretur , populo proponendum ; & eius adoratores esse idololatrias , anathema sit. Atque ita prius illud demonstratum est , esse nimirum Christum sub speciebus Sacramentalibus adorandum , quamdiu sub ipsis continetur.

17. Posterius duplicem potest habere sensum. Vnus est vt & Christum dicamus adorandum , & præterea adorandas species ; ita vt in adoratione Christi , specierum non habeatur ratio , & in cultu specierum excludatur
Chri-

Christus. Alter, vt species à Christo non secernamus, sed adoratio in Sacramentum feratur, quod sunt species Christum continentes. Hoc posteriori modo, non priori illo dictum volumus, totum quod in oculos incurrit, adorandum esse.

18. Exemplo, regiæ purpuræ vtrumque fit manifestum. Hanc etenim, si à rege mente cogitationeque se pares, & materiæ ex quâ constat, rationem tantum habeas, non dices honore aut reuerentiâ dignam. At si purpuratus tibi Rex occurrat, & cogitatione purpuram à rege non distinxeris, non malè purpuratum regem, & in purpurâ regem adoraueris. Ità si species tantum attendas, quâ accidentia sunt quantitati inhærentia, per se & solas, nullo honore dignaberis; magno autem meritò dignaberis, si à corpore Domini non se creueris.

19. Hinc est, quod non Christum tantum in Sacramento, sed etiam Sacramentum Christum continens, adorandum dicamus, quemadmodum dicimus adorandum non tantum regem, qui purpuram indutus est, sed ipsum quoque purpuratum. Et modus hinc loquendi idcirco probatur, quod eundem & sanctissimi, doctissimi- que Patres vsurparunt, & grauiissima Concilia.

20. B. August. l. 1. & serm. 28. de verbis Apostoli, nostrum hoc, de quo quæstio est, vocat cæleste atque venerabile Sacramentum. Et lib. 20. contra Faustum c. 13. Sacramentum religionis, cui longè diuersus cultus, quam pani communi, aut vino debeat. Sic religiosissimus Pontifex & Martyr Alexander, sub nomine oblationis de hoc Sacramento loquens, docet hanc ab om-

nibus venerandam esse, & colendam.

21. Eâdem phrasi utitur Concilium Viennense, sub Clemente V. celebratum; nam & venerandum, & adorandum dicit Sacramentum altaris. Et Tridentinum Sess. 13. c. 5. docet piè admodum, religiosèque in Ecclesiam, Dei introductum hunc morem, ut singulis annis ipsum Sacramentum, singulari veneratione & solennitate celebretur. Probat etiam morem receptum, quo cultus patriæ illi defertur. Ut idcirco credi debeat, optimè ab Ecclesiâ inuitari Christianos, ad hunc cultum Sacramento deferendum, cum dicitur & Canitur: Tantum ergo Sacramentum veneremur cernui.

CAPUT III.

An & quæ reuerentia debeatur speciebus, sub quibus iam panis & vini substantia esse nequit; ideòque nec verè Christi corpus, aut sanguis est?

<i>Non malè honor & reuerentia his- ce speciebus tribuitur à fide- libus;</i>	<i>Debetur iisdem honor, qualis reli- quiis;</i>
<i>Quia olim bene tributa;</i>	<i>Quia sunt quasi aliquid Christi.</i>
<i>Eandem Deus miraculis probat,</i>	<i>Honor & cultus hic inferior est illo, qui tribuitur personis;</i>
<i>Et confirmat cultus aliarum re- rum.</i>	<i>Vterque tamen ab eâ virtute est.</i>

I. Vplices sunt species, siue res, quæ post Sacramentum aliquando relinquuntur. Aliæ enim carnem vel sanguinem referunt; aliæ

aliæ neque carnem, aut sanguinem, neque panem aut vinum; sed tertium quid, in quod vel species carnis & sanguinis, vel species panis & vini sunt conuersæ.

2. De his duplex hoc loco quæstio est. Altera an honor & reuerentia aliqua ijs debeat; & altera, quæ debeat? Et vtrarumque specierum eadem ratio est. Si quæ his debetur, eadem debetur vtrisque; nec his alia, quàm illis; nec his maior, quàm illis. Propterea quod neutra Christum contineant; & quæ vtrisque tribuenda est, tribuenda sit ea solùm ratione, quod sub his, licet aliter affectis, Christi aliquando corpus, sanguisque latuerit.

3. Ergo vt de quæstione priori, priùs constituamus, dubium non est, quin ijs reuerentia aliqua tribuenda sit. Neque enim quis temere damnarit, iam à multis annis receptam legem, & probatam consuetudinem; quâ hæ res, in quos Sacramentales species quandòque conuersæ leguntur, religiosè conseruantur, & piè à Catholicis coluntur atque honorantur.

4. Sed & hunc cultum, Deus miraculis atque prodigijs confirmare, & vrgere videtur. Exemplo sunt inter alias, species, quarum vna Aufidi in Piceno, plures Bruxellis in Brabantia conseruantur. Quot, quantisque hæ & clarent hodie, & multis annis claruerunt? Illorum meminit Bozius l. 14. de notis Ecclesiæ, c. 7. horum Theodorus Loer, Carthusianus Colonienfis; & post eundem Bredembachius in suis Collationibus.

5. Et profectò non minus his speciebus reuerentia, qualis qualis etiã, debetur, quàm vel cineribus, in quor

San

Sanctorum corpora à Tyrannis redacta sunt; vel pulueri, qui apud Sanctorum reliquias collectus est; vel oleo, quod in ipsorum honorem accenditur; vel floribus, qui de Sanctorum sepulchris, quibus honoris causam sparsi fuerunt, sublatis sunt. Maior enim harum specierum cum Christi corpore, cui summa debetur reuerentia, fuit coniunctio, quam illorum cum reliquijs Sanctorum, propter quas illa in honore habentur. Quam verò iuste his rebus honor tribuatur, etiam miracula confirmant.

6. B. Hieronymus in Epist. ad Marcell. quam scripsit nomine Paulæ, & Eustochij, inter alia bona, quæ sunt in Palæstinâ, numerat posse adorari sacros cineres, S. Ioan. Baptistæ, Helisæi, & Abdiæ, qui ibidem seruantur.

7. Pro puluere, qui circa Martyrum sepulchra inuentus est, seruit B. Greg. l. 3. Dialog. c. 17. qui fideli certâque attestazione refert, ex puluere collecto ex altaris crepidine, mortuum ad vitam esse reuocatum. Multa de hoc, qui pleraque expertus est, habet alter Gregorius Turonensis de miraculis S. Martini l. 1. c. 1. & l. 3. c. 12. & l. 4. c. 32. & sequentibus. Idem insinuat tertius Gregorius, Nyssenus, in orat. ad Theodorum, quando sic loquitur: Si quis puluerem, quo conditorium, vbi Martyris corpus quiescit, obsitum est, auferre permittat, pro munere puluis accipitur; atque tanquam res magni pretij condenda, terra colligitur.

8. Sic ingentia miracula edita, ad oleum ex lychnis ad martyrum sepulchra, refert Theodoretus, in histor. SS. Patrum. Et eodem vnctum corpus emortuum filij Irenæi testatur B. August. l. 22. de Ciuit. Dei. c. 3.

9. Idem

9. Idem Augustinus ibidem est pro floribus; docetque eandem gratiam floribus, qui sacrarum reliquiarum loculis spargi consueverunt, tribui, quam habent ipsæ reliquiæ. Exemplum huius, B. Augustini verbis damus. Cæca mulier inquit, vt ad Episcopum portantem sacra pignora (S. Stephani) duceretur, orauit; flores, quos ferebat, dedit; recepit; oculis admouit; protinus vidit. Stupentibus cunctis, qui aderant, præibat exultans, viam carpens, & viæ ducem vlteriùs, non requirens.

10. Constitutum ergo sit, optimè has res in honore haberi. Sed quæris de eo, quod secundum est, quis ijs honor, cultus, aut reuerentia tribuenda sit? Respondetur eandem, quæ Reliquijs tribuitur; ideoque non absolutam tribuendam esse, sed respectiuam, quam in ordine ad id habent, quod per se honore, reuerentiâque est dignû, quòd hic Christus est; cuius quædam quasi reliquiæ sunt eiusmodi species, vtpote relictæ ex accidentibus, quæ per Christi in Eucharistiâ corpus, suam quasi subsistentiam, habuerunt.

11. Itaque cultus hic inferior est illo, quam personis, quarum reliquiæ sunt, deferimus. Illæ quidem per se honore sunt dignæ; hæ quem habent, personarum ratione honorem habent. Sed tamen ab eâdem religionis virtute vterque proficiscitur, quod quâ ratione fiat, docet Suarez in fine tomi 1.

in 3. pag.

X

CAP. IV.

CAPVT IV.

*An & qua reuerentia debeatur speciebus, quæ
Christum sub formâ pueri, aut Cru-
cifixi referunt.*

*Si cum dictis formis permaneant
species Sacramentales, rectè
Christum, & formas Christi
sontinentes adoraueris.*

*Si species Sacramentales non per-
maneant, etiam his formis
non malè tribueris eundem,
quem Christo, honorem.*

1. **D**Vobis modis potest accidere, vt sub formâ
pueri, aut Crucifixi Christus appareat; vno
saluis speciebus Sacramentalibus, altero
ijs corruptis. Hic Sacramentales transe-
unt in species peregrinas; ibi ad Sacramentales hæ pere-
næ accedunt. Vtrobique Christo suus honor tribuendus
est.

2. Et in priori illo modo res difficultatem non ha-
bet. Quemadmodum enim vno eodémque adorationis
actû, in Sacramentum quod Christum continet, & Chri-
stum, qui in Sacramento continetur, ferimur; nec Sa-
cramentum à Christo, aut Christum à Sacramento distin-
guimus; itâ vno eodémque actû hic ferimur in Christi for-
mam Sacramento præsentem, atque in Sacramentum
Christi formam referentem.

3. Neque obstat, quod puer v.g. aut quælibet spe-
cies alia, quæ videtur, reuera Christus non sit; quemad-
modum neque obstat, quod Sacramentum propriè Chri-
stus.

stus non sit, & tamen verè adoretur. Etiam purpuræ regium honorem deferimus, & à rege non distinguimus; quamvis propriè purpura Rex non sit, sed opus industrij artificis.

4. Posterior modus difficilior videtur. Neque enim hic in Sacramento præsens est Christus; propterea, quod esse deserint Sacramentales species Christum continentes. Neque etiam puer, aut alia quæcunque effigies, quæ in oculos incurrit, réuera est Christus. Cui igitur hic religionis cultum deferes?

5. Deferes tamen hic non malè hisce speciebus eundem cultum, quem Christo; propterea, quod Christum, referunt. Neque enim alia formarum harum conditio est, quàm illarū, sub quibus Christus conspicitur in Apparitionibus Impersonalibus; in quibus quamvis etiam *ἀνθρώπων* *σώματος*, siue personaliter præsens non sit, ipsius formæ atque imagini idem deferretur, qui *ἀνθρώπων* *σώματος* siue personaliter præsentem deferretur honor & cultus. Docent hæc exempla, quæ de impersonali Christi Apparitione aliàs afferentur.

6. Ex veteris testamenti Apparitionibus res clarior est. Nunquam per se Deus ibi visus est; quidquid videbatur, Angelorum fuit opus. Quid verò? an idcirco deliquerunt, qui diuinum hic honorem tribuerunt? aut forte nullus eundem ipsi tribuit? Tribuerunt inter alios Abraham, Loth, Iacob, Iosue; quemadmodum diximus lib. I. Apparit. V. T. c. 3.

7. Quod vero non deliquerint, multa demonstrant, Istud imprimis, quod hoc nomine quasi commendantur.

& nobis ad imitandum proponuntur. Quemadmodum, facile intelliget, qui attentius Apparitiones illas discusserit.

8. Deinde Deus, id est Angelus Dei personam sustinens, diuinum honorem sibi tribui nunquam passus fuisset. ne hominibus idololatriæ, aut erroris causa esset. At verò passus est tribui non semel; quinimo ad eundem quasi inuitavit, vt quando sacrificium expectauit à Gedeone.

9. Addo quod Deus, id est in Dei personam Angelus, hoc ipso hunc honorem vrisse credi potest, quod se præsentem esse seque videri atque audiri declarauerit. An potuit non reuereri, diuinumque honorem prosequi Moyses, atque Iudæorum populus, quem præsentem in monte Sina editis signis agnoscebat, & cuius hanc vocem audiebat. Ego sum Dominus Deus tuus, non habebis Deos alienos coram me. Et tamen Angelus erat qui loque-

batur, teste S. Stephano Act. 7. non ipse in propria personam

DEVS.

L A V S D E O.

I N D E X